

8. Werken en werkloos zijn

In 2002 is de arbeidsdeelname van allochtonen niet meer verder gestegen. Onder autochtonen is het aantal personen met werk nog wel licht toegenomen. De arbeidsdeelname onder Surinamers, van wie zes van de tien een baan heeft, komt in de buurt van die onder autochtonen. Daarentegen werkte in 2002 slechts 46 procent van de Turken en Marokkanen. De stijging van de werkloosheid in 2002 is voor autochtonen, westerse en niet-westerse allochtonen relatief even groot. Niet-westerse allochtonen zijn aanzienlijk vaker werkloos dan autochtonen en westerse allochtonen. Het verschil in werkloosheid tussen allochtonen en autochtonen is onder jongeren echter wel kleiner dan onder personen van 25 jaar of ouder.

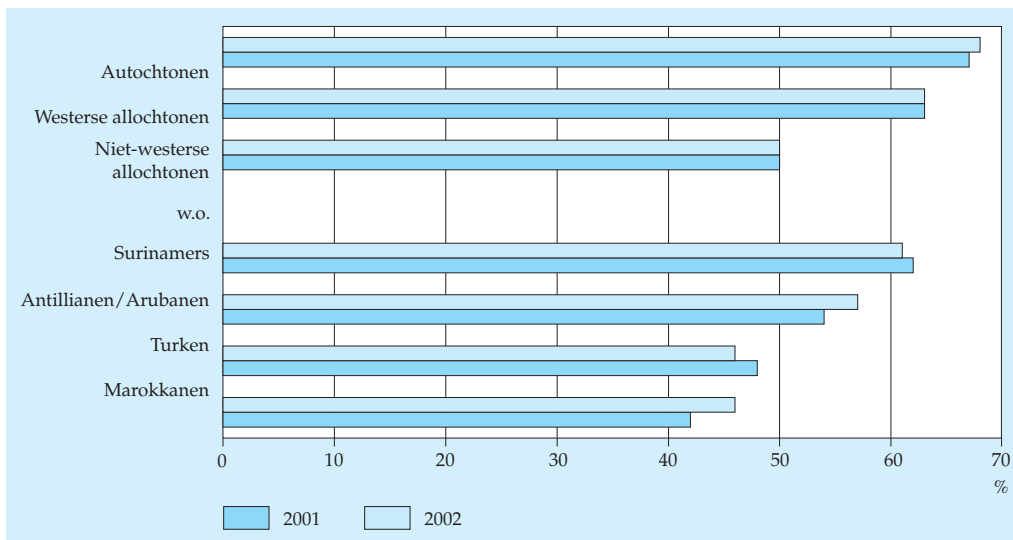
Arbeidsdeelname allochtonen niet verder gestegen

Niet-westerse allochtonen behoren minder vaak tot de werkzame beroepsbevolking¹⁾ dan westerse allochtonen en autochtonen. In 2002 had de helft van de niet-westerse allochtonen werk voor ten minste twaalf uur per week. Tussen de groepen niet-westerse allochtonen waren er onderling wel grote verschillen in arbeidsparticipatie. Van de Turken en Marokkanen had 46 procent werk. Surinamers hebben een veel hogere arbeidsparticipatie, zes van de tien waren werkzaam in een betaalde baan. Autochtonen hebben de hoogste arbeidsparticipatie, bijna zeven van de tien hadden werk.

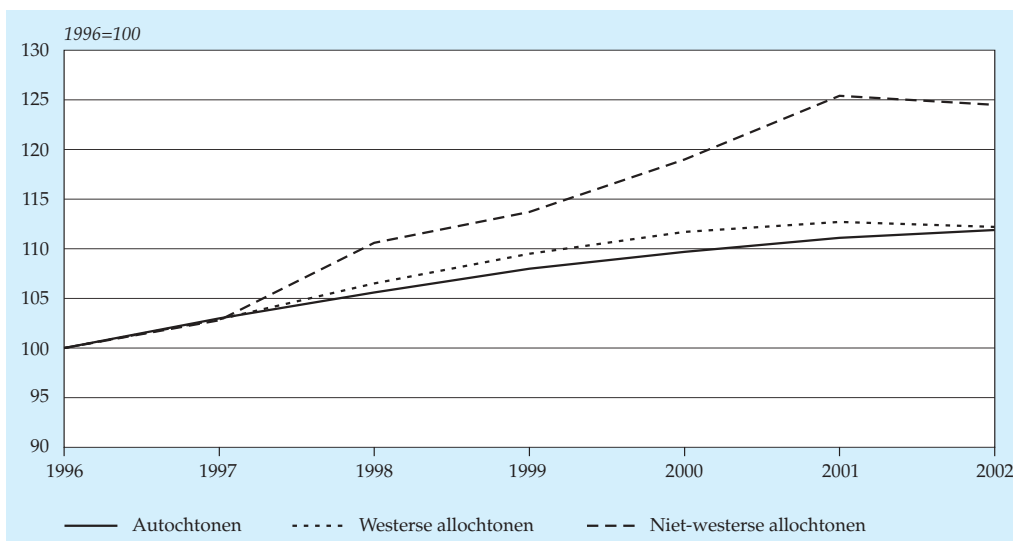
De afgelopen jaren is de arbeidsdeelname van zowel autochtonen als allochtonen toegenomen. In de periode 1996–2001 is de arbeidsparticipatie van niet-westerse allochtonen sterker gestegen dan die van autochtonen en westerse allochtonen. Had in 1996 nog 40 procent van de niet-westerse allochtonen een baan, in 2001 was dat 50 procent. De gunstige arbeidsmarkt in deze periode heeft ertoe geleid dat de verschillen in arbeidsdeelname tussen autochtonen en allochtonen kleiner werden. In 2002 zijn deze verschillen echter niet verder verkleind. De arbeidsdeelname van autochtonen is namelijk iets toegenomen ten opzichte van 2001, terwijl de arbeidsdeelname van zowel westerse als niet-westerse allochtonen gelijk is gebleven.

¹⁾ Iemand behoort tot de werkzame beroepsbevolking wanneer hij of zij betaald werk heeft voor ten minste twaalf uur per week. Het aandeel werkenden wordt uitgedrukt in de netto arbeidsparticipatie.

8.1 Netto arbeidsparticipatie van personen van 15-64 jaar naar herkomstgroepering

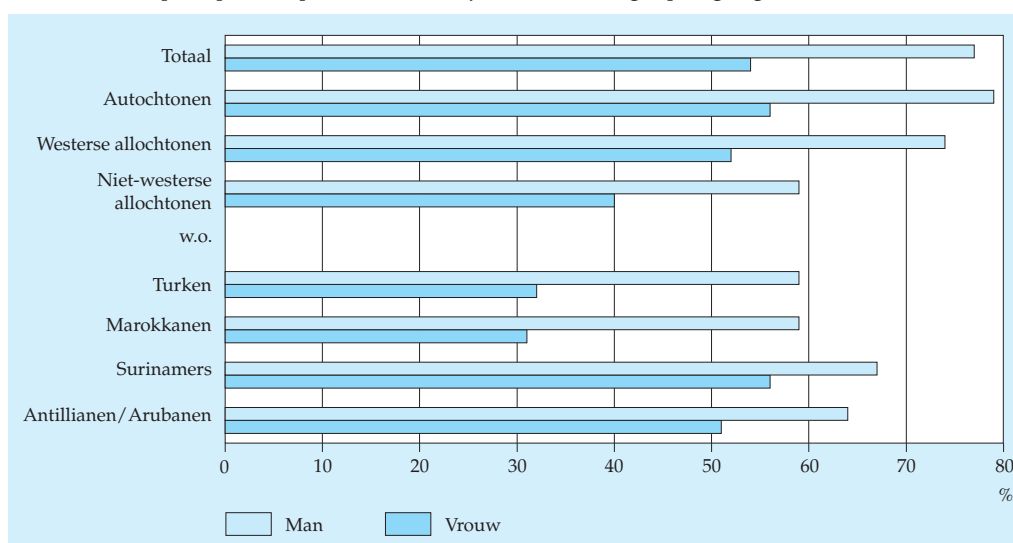
8.2 Index van netto arbeidsparticipatie van personen van 15-64 jaar naar herkomstgroepering

Man-vrouw verschillen grootst bij Turken en Marokkanen

Zowel autochtone als allochtone mannen werkten in 2002 ongeveer anderhalf keer zo vaak als vrouwen. Bij de autochtonen had ruim de helft van de vrouwen een baan, terwijl van de autochtone mannen acht van de tien werkten. Tussen de niet-westerse allochtonen onderling waren er echter wel grote verschillen. Zo hadden van Turken en Marokkanen, mannen twee keer zo vaak een baan als vrouwen. Van Surinamers daarentegen werkte 67 procent van de mannen en 56 procent van de vrouwen.

8.3 Netto arbeidsparticipatie van personen van 15–64 jaar naar herkomstgroepering en geslacht, 2002

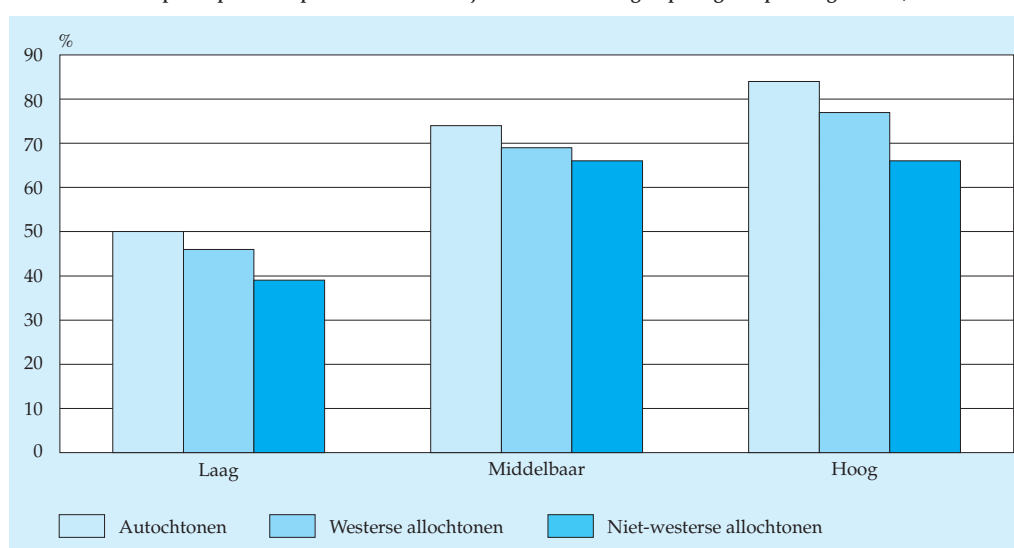
Antilliaanse en Arubaanse jongeren werken minder vaak

De arbeidsdeelname onder 15–24 jarigen was met 47 procent het hoogst onder autochtonen. Van de allochtonen daarentegen behoorde in 2002 van de westerse allochtone jongeren 42 procent tot de werkzame beroepsbevolking en van de niet-westerse jongeren 31 procent. In tegenstelling tot de andere leeftijdsgroepen bestonden er tussen niet-westers allochtone jongeren geen grote verschillen in arbeidsparticipatie. Van de Turken, Marokkanen en Surinamers in de leeftijd van 15–24 jaar had ruim eenderde werk. Alleen de Antilliaanse en Arubaanse jongeren werkten minder vaak. Een kwart van hen had een betaalde baan van twaalf uur of meer per week.

Relatie met opleidingsniveau

De arbeidsdeelname bij personen met een hogere opleiding is groter dan bij laagopgeleiden. Dit geldt zowel voor allochtonen als voor autochtonen. In 2002 was de arbeidsdeelname van laagopgeleide¹⁾ autochtonen 50 procent en van hoogopgeleide²⁾ autochtonen 84 procent. Hoogopgeleide autochtonen werkten dus ruim anderhalf keer zo vaak als laagopgeleide autochtonen. Ook bij de westerse en niet-westerse allochtonen is dit het geval.

8.4 Netto arbeidsparticipatie van personen van 15-64 jaar naar herkomstgroepering en opleidingsniveau, 2002

Werkloosheid stijgt

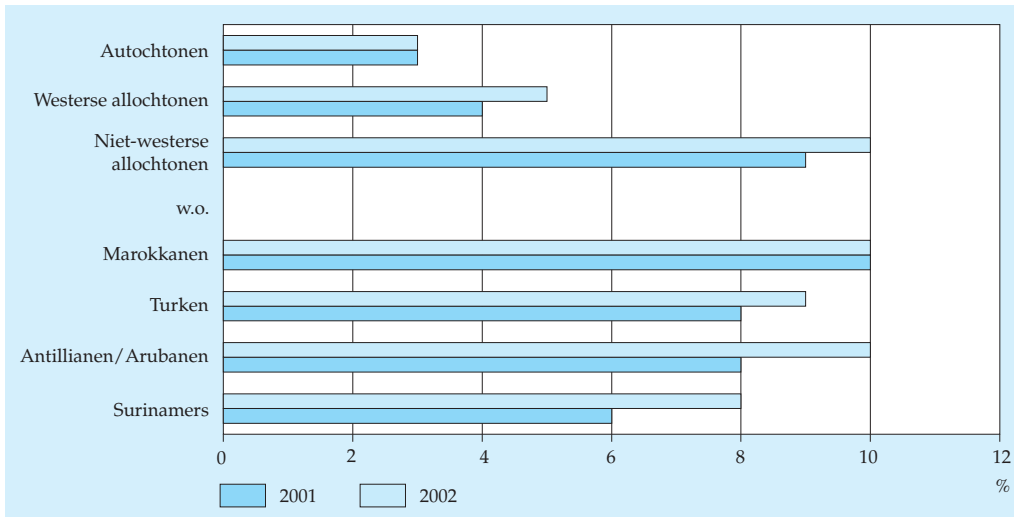
In 2002 is de werkloosheid zowel onder autochtonen als onder niet-westerse allochtonen gestegen. Van 2001 op 2002 steeg het werkloosheidspercentage van deze groepen respectievelijk van bijna 3 naar ruim 3 procent en van 9 naar 10 procent. Net als in 2001 waren niet-westerse allochtonen in 2002 ruim drie-maal zo vaak werkloos als autochtonen.

Vanaf midden jaren negentig daalde de werkloosheid. Vooral onder niet-westerse allochtonen is de werkloosheid in deze periode vrij fors gedaald. Was in 1996 nog ruim 20 procent werkloos, in 2001 was dit slechts 9 procent. In 2002 is het niveau van de werkloosheid weer gelijk aan dat van 2000. Daarmee is een eind gekomen aan de dalende trend van de werkloosheid onder allochtonen.

¹⁾ BO/MAVO/VBO.

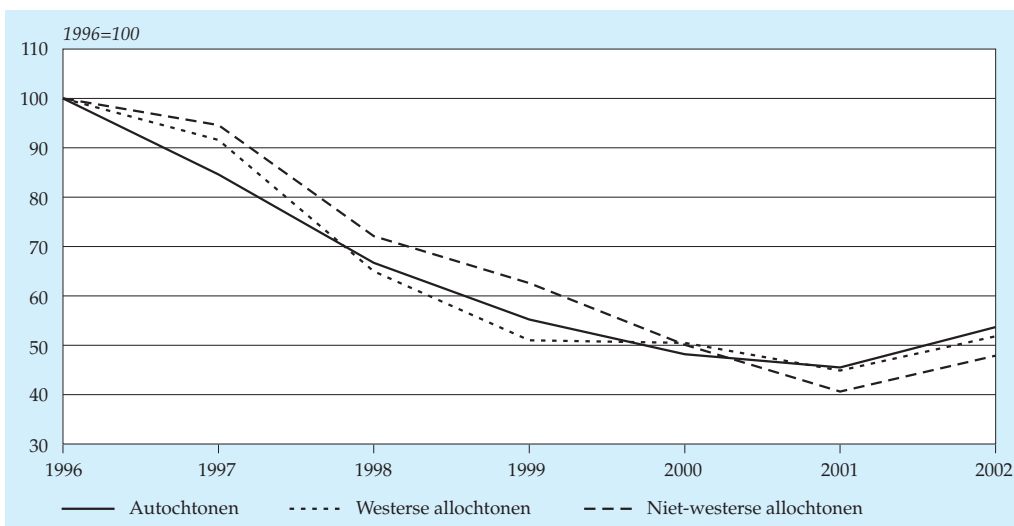
²⁾ HBO/WO.

8.5 Werkloosheid van personen van 15-64 jaar naar herkomstgroepering

De werkloosheidsverschillen tussen de verschillende groepen niet-westerse allochtonen zijn in 2002 iets verkleind. In 2001 was het verschil tussen de Marokkanen, de groep met de meeste werklozen, nog vier procentpunten met de Surinamers, de groep met de minste werklozen. In 2002 bedroeg dit verschil nog twee procentpunten. In 2002 is 10 procent van de Marokkanen, Antillianen en Arubanen werkloos, 9 procent van de Turken en 8 procent van de Surinamers.

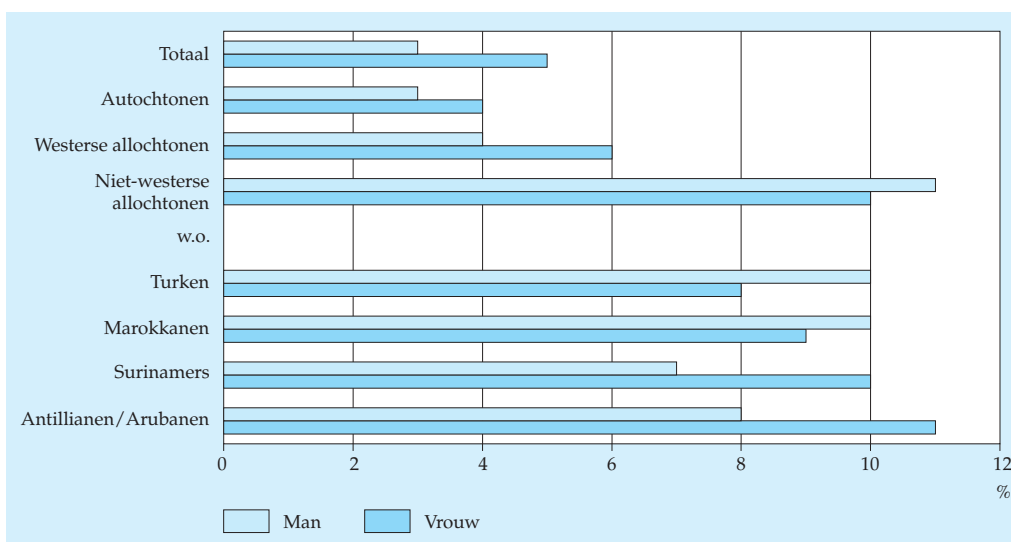
8.6 Index van werkloosheid van personen van 15-64 jaar naar herkomstgroepering

Niet-westerse mannen en vrouwen bijna even vaak werkloos

Vrouwen zijn vaker werkloos dan mannen. Net als bij de autochtonen zijn onder de westerse allochtonen vrouwen anderhalf keer zo vaak werkloos als mannen. Bij de niet-westerse allochtonen is de werkloosheid onder mannen en vrouwen echter nagenoeg gelijk. Zowel van de mannen als van de vrouwen is een van de tien werkloos. Surinaamse en Antilliaanse vrouwen zijn evenals autochtonen vaker werkloos dan de mannen. Bij Turken en Marokkanen zijn vrouwen minder vaak werkloos dan mannen.

8.7 Werkloosheid van personen van 15-64 jaar naar herkomstgroepering en geslacht, 2002

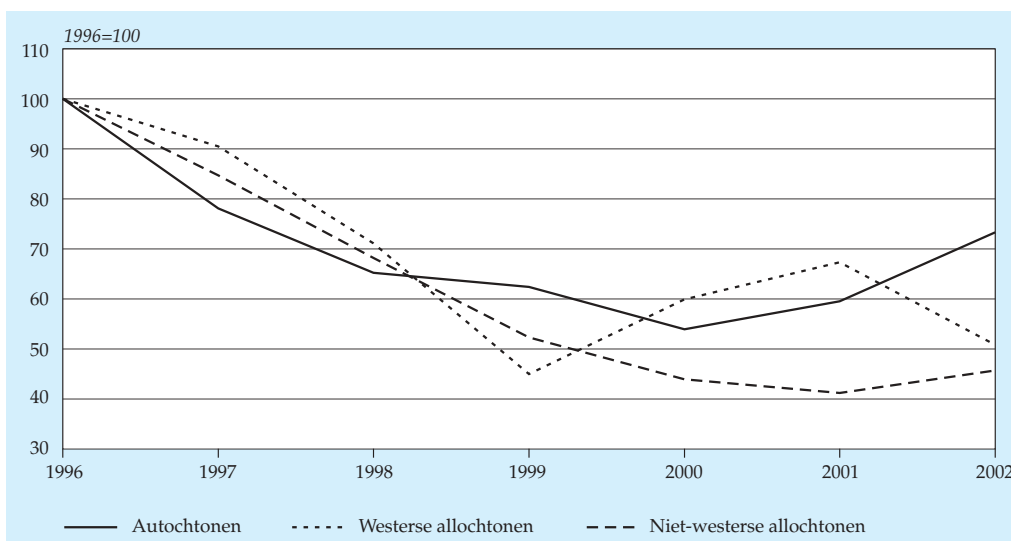

Werkloosheidsverschillen bij jongeren minder groot

Jongeren zijn vaker werkloos dan personen van 25 jaar en ouder. Dit geldt zowel voor autochtonen als voor allochtonen. De hogere werkloosheid onder jongeren hangt samen met de instroom op de arbeidsmarkt. Schoolverlaters hebben vaak enige tijd nodig om een baan te vinden. In 2002 was onder niet-westerse jongeren de werkloosheid tweemaal zo hoog als onder autochtone jongeren. Onder de bevolking van 25 jaar of ouder was dit ruim driemaal zo hoog. Het verschil tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen was bij jongeren dan ook kleiner dan bij personen van 25 jaar of ouder.

Vanaf midden jaren negentig is ook bij jongere niet-westerse allochtonen de werkloosheid vrij fors gedaald. Was in 1996 nog 34 procent werkloos, in 2002 was dit 16 procent. In 1996 was de werkloosheid onder niet-westerse jongeren nog driemaal zo hoog als die onder autochtone jongeren. De positie van allochtone jongeren is vanaf midden jaren negentig verbeterd. In 2002 is de werkloosheid onder autochtone jongeren gestegen, terwijl deze bij niet-westerse allochtone jongeren gelijk is gebleven.

8.8 Index van werkloosheid van 15–24-jarigen naar herkomstgroepering

Zowel laag als hoogopgeleide allochtonen vaker werkloos dan autochtonen

Een minder hoog opleidingsniveau wordt vaak gezien als oorzaak van de hogere werkloosheid onder allochtonen. Echter, zowel de laag-, middelbaar als hoogopgeleide allochtonen zijn vaker werkloos dan autochtonen. In 2002 is bij laagopgeleide personen 13 procent van de niet-westerse allochtonen werkloos tegenover 5 procent bij de autochtonen. Ook bij de hoogopgeleiden is dit verschil aanzienlijk. Van de hoogopgeleide niet-westerse allochtonen is 10 procent werkloos tegenover 3 procent van de autochtonen. Dus ook bij een vergelijkbaar opleidingsniveau is de werkloosheid onder allochtonen hoger dan onder autochtonen. Niettemin geldt voor zowel allochtonen als autochtonen dat personen met een hogere opleiding minder vaak werkloos zijn dan laagopgeleiden.

8.9 Werkloosheid van personen van 15-64 jaar naar herkomstgroepering en opleidingsniveau, 2002

